

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันฝึกอบรม นิติวิทยาศาสตร์

THE DEVELOPMENT OF A MANAGEMENT MODEL OF FORENSIC SCIENCE TRAINING
INSTITUTE

สุเจตนา โสทธิพันธุ์¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา อุปสรรคของการบริหารสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สฝจ.สพฐ.ตร.) 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ที่พึงประสงค์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนหรือนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา 2) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติวิทยาศาสตร์ และ 4) ผู้ใช้บริการงานนิติวิทยาศาสตร์ โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสนทนากลุ่มหรือ Focus Group นำมาสร้างเป็นรูปแบบ แล้วนำรูปแบบที่ได้ไปสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ได้มาจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวความคิดศึกษาจากทฤษฎีบริหาร POSCORB (Gulick และ Urwick) แนวคิดบริหารจัดการ (Bartol & Martin) และแนวคิดที่เป็นหลักสากล (Henri Fayol) ซึ่งได้เลือกตัวแปรต้นที่ได้จากสภาพปัญหาจากการศึกษาเอกสาร 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ การควบคุม และการรายงาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัญหา อุปสรรค ของการบริหารสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คือ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารการศึกษา จึงทำให้ขาดการวางนโยบาย หรือยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ขาดแคลนงบประมาณ มีกฎระเบียบทางราชการที่เข้มงวดมากเกินไปทำให้ไม่สามารถบริหารงบประมาณแบบยืดหยุ่นได้ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถได้รับความรู้จากวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงได้ ไม่มีอาคาร สถานที่ฝึกอบรม การบริหารจัดการต้องดำเนินการภายใต้ความขาดแคลน รูปแบบการบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ที่จะเกิดประสิทธิผลสูงสุด คือ ต้องสามารถผลิตบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ต้องเป็นรูปแบบองค์การมหาชน เพื่อให้มีความเป็นอิสระและสามารถให้บริการกับประชาชนในกรณีที่ต้องการฟ้องร้องหรือให้มีการตรวจพิสูจน์ด้วยวิทยาศาสตร์ที่ไม่เกี่ยวกับคดี เช่น การตรวจพิสูจน์ความสัมพันธ์พ่อแม่ ลูก การตรวจพิสูจน์เพื่อฟ้องร้องมรดก การตรวจอุบัติเหตุรถยนต์ในส่วนบุคคล ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นกรณีที่ประชาชนสามารถเข้าร้องขอรับการบริการจากสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ได้ด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้ในชั้นศาล สถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์จะต้องสังกัดภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยแปรรูปสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจเป็นองค์การ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม E-mail: sujet55@gmail.com

มหาชน โดยมีคณะกรรมการบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีอิสระในการบริหารงบประมาณที่ได้จากรัฐ และสามารถหารายได้จากการเก็บค่าให้บริการงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานทั่วไป ตาม พรบ. องค์การมหาชน พ.ศ. 2542

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ คดีอาญา พยานหลักฐาน นิติวิทยาศาสตร์ พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

Abstract

This is a qualitative research with objectives that focused on two areas; 1) the study of problems and obstacles in management of forensic police training and research institute (Institute of Training and Research of Scientific Crime Detection) and 2) developing management methodologies for a desirable forensic training and research institute. The population that were specifically selected for this study included; 1) experts who are instructors or educational administration academicians, 2) police officers who are qualified as managers of the Institute of Training and Research of Scientific Crime Detection, 3) forensic experts, and 4) the users of forensic services. The tool used in this research were the collection of data from Focus Group discussions which were then created into a form and later used for in-depth interviews. The questions for Focus Group derived from the study of theory, concepts and related researches. The concept of the questions derived from the study of management of the POSCORB (Gulick and Urwick) concept, management concepts (Bartol & Martin), and the universal concept (Henri Fayol). All this was obtained from the basic variable from looking into problems from studying documents, whose main reasons were to focus on planning, organization, direction, control, and reporting.

As a result of the research, it was found that the problems and obstacles in the management of the Institute of Training and Research of Scientific Crime Detection is that the police personnel do not have the knowledge and understanding in education management. This leads to lack of clear policy and strategy, including the lack of sufficient budget. Strict rules and regulations from the government causes inflexible budget management which in turn is an obstacle for receiving the best knowledge from top instructors. There is insufficient building space or a place to conduct training. Administration and management are conducted with insufficiency. The most effective management of Forensic Science Institute should include the ability to produce efficient staff, provide services which are easily accessible by the people, and provide them with true justice. Forensic Training Institute will be most effective if it is a public organization so that it is independent and able to serve the public without going through the official levels, for example, in the event of litigation or for forensic examinations that is not case related, such as the paternity tests, will examination, car accident examination in private property, etc. These are examples of cases where the public can access the services from the Forensic Science Training

Institute by themselves and use the results in court. The Forensic Science Training Institute will be under the Royal Thai Police. It should be restructured within the Royal Thai Police and changed into a public organization under the management of The Executive Board of Forensic Training Institute who can manage their own budgets and can earn some profits according to the ACT of Public Organization 2542 (1999).

Keywords : Administration, Criminal case, Evidence, Forensic, Forensic evidence

บทนำ

ปัญหาอาชญากรรม นับว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนในสังคม และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ เพราะหากว่าในสังคมเต็มไปด้วยอาชญากรรมจะทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยภายในสังคม ประชาชนไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข (Alexandrou & Davies (2005: 245-246) ดังนั้นในการป้องกันปราบปรามควบคุมอาชญากรรมนั้นจึงต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งในการกระทำความผิดแต่ละครั้งที่เกิดขึ้น โอกาสที่ผู้กระทำผิดจะประกอบความผิดโดยไม่ทิ้งร่องรอยพยานหลักฐานไว้นั้น เป็นไปได้ยากมาก (Baldwin, 1993: 328) โดยปกติพยานหลักฐานที่จะช่วยในการนำคนผิดไปฟ้องลงโทษได้นั้นจะเป็นพยานบุคคลเสียเป็นส่วนใหญ่ นั่นก็คือ อาชญากรถูกชี้ตัวโดยผู้เสียหาย พยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือจากคำรับสารภาพของผู้กระทำผิดเอง ดังนั้น จะเห็นว่าแนวทางการสืบสวน สอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมุ่งหาพยานบุคคลก่อนเป็นอันดับแรกเพราะเป็นสิ่งที่หาได้โดยง่าย แต่มีหลายครั้งที่ไม่สามารถหาพยานบุคคลได้อย่างเช่น กรณีคนร้ายฆ่าเจ้าทุกข์จนถึงแก่ความตาย และในคดีกระทำความผิดต่อทรัพย์ที่เกิดขึ้นตอนกลางคืนปราศจากผู้รู้เห็น พยานที่บุคลากรสอบสวนจะพหามาได้ก็มีเพียงแค่พยานวัตถุเท่านั้น นอกจากนี้การใช้พยานบุคคลยังมีปัญหาต่อรูปคดี เช่น พยานไม่มาให้การที่ศาล

การกลับคำให้การในชั้นศาล หรือล้มรายละเอียดในเหตุการณ์ที่พยานรู้เห็น และถูกฝ่ายตรงข้ามลอบสังหาร เป็นต้น (Charman, Savage, & Cope, 1999) และจากโครงการพัฒนาร่างแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความมั่นคงและการใช้พยานหลักฐานทางนิติเวชศาสตร์และนิติวิทยาศาสตร์ ของพนักงานอัยการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีเป้าหมายหลักในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินการขบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมและบทบาทของพนักงานอัยการ ในการร่วมแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ และเพื่อสนับสนุนให้พนักงานอัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินคดีความมั่นคงโดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลการศึกษาวิจัยและประสบการณ์การทำงานในพื้นที่ เพื่อให้พนักงานอัยการสามารถปฏิบัติงานและสั่งสำนวนคดีความมั่นคงโดยใช้พยานหลักฐานทางนิติเวชศาสตร์และนิติวิทยาศาสตร์ ประกอบการสำนวนคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว แม่นยำ และถูกต้อง โครงการได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพของรัฐในการดำเนินคดีความมั่นคงกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชน : ศึกษากรณี จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส) ซึ่งสำนักงานคดีแรงงานภาค 9 สำนักงานอัยการสูงสุด ร่วมกับมูลนิธิเอเชีย และสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ผลงานวิจัยพบว่า จากเหตุรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งหมดตั้งแต่ 1 มกราคม 2547 - 31 กรกฎาคม

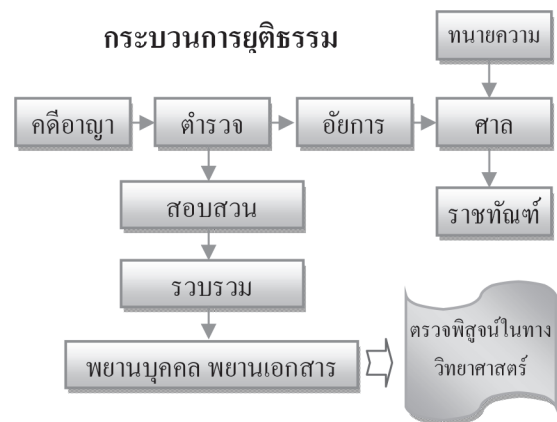
2555 เป็นคดีความมั่นคงที่ส่งถึงชั้นพนักงานอัยการ จำนวน 4,686 คดีนั้น พนักงานอัยการได้ส่งฟ้องศาล เพียง 907 คดี คิดเป็นร้อยละ 19.36 ของคดีที่ส่งถึง พนักงานอัยการ และศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง 439 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 48.4 ของคดีที่ส่งฟ้อง และเมื่อศึกษา จากคำพิพากษาในชั้นฎีกา จำนวน 31 คดีที่มีอยู่ใน ขณะนั้น พบว่า คดีที่ใช้เวลาในการพิจารณาเร็วที่สุด คือ 3 ปี 5 เดือน 27 วัน และใช้เวลานานที่สุด คือ 8 ปี 1 เดือน 8 วัน ซึ่งปัญหาที่ค้นพบเกิดจากพยานหลักฐาน ทางนิติวิทยาศาสตร์ไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถ ดำเนินการกับจำเลยได้

ในปัจจุบันนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับพยานวัตถุมากขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีทาง วิทยาศาสตร์ที่เจริญก้าวหน้าขึ้น อุปกรณ์เครื่องมือ มีขีด ความสามารถในการตรวจวิเคราะห์สูงขึ้น นอกจากนั้น พยานวัตถุยังเป็นสิ่งที่มีความเป็นรูปธรรม สามารถพิสูจน์ ให้เห็น จึงถือเป็นพยานหลักฐานที่ได้รับการยอมรับ ในชั้นศาลมากที่สุด ซึ่งการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ทางนิติวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันยังมีมาตรฐานการปฏิบัติ งานรองรับ ซึ่งเจ้าพนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจจำเป็นต้องเดินตามแนวทางซึ่งนานาประเทศมีการรองรับอยู่ เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป เพื่อให้หน่วยงานที่เป็นมาตรฐานสากล

การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่หน่วยงานภาครัฐ ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดตั้งสถาบันพัฒนาข้าราชการ ตำรวจขึ้นเพื่อเน้นฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะเลื่อน ตำแหน่งสูงขึ้น และใน 2-3 ปีที่ผ่านมา หน่วยงานระดับ กองบัญชาการ ได้เริ่มจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมของตนเอง โดยเน้นหลักสูตรเฉพาะทางของตนเองขึ้น เช่น กอง บัญชาการตำรวจสันติบาล ก็ได้จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม ตำรวจสันติบาล และมุ่งเน้นฝึกอบรมข้าราชการตำรวจ ในเรื่องงานข่าวกรอง และสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจก็ได้จัดตั้งสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์ หลักฐานตำรวจ (สผจ.สพฐ.ตร.) (Institute of forensic

training and research) ขึ้นเพื่อเน้นการฝึกอบรม ทางด้านงานพิสูจน์หลักฐานหรืองานด้านนิติวิทยาศาสตร์ งานด้านนิติวิทยาศาสตร์นั้นในปัจจุบันเป็นที่สนใจ และเป็นที่ยศรัทธาของประชาชนเป็นอย่างมาก ทั้งที่เป็น เพียงงานสนับสนุนพนักงานสอบสวน นั้นหมายความว่า เมื่อเกิดคดีใดๆ พนักงานสอบสวนจะเป็นผู้ร้องขอให้ เจ้าหน้าที่ตรวจที่เกิดเหตุไปตรวจเก็บวัตถุพยานในที่ เกิดเหตุ เพื่อนำส่งผู้ตรวจพิสูจน์หลักฐานในห้องปฏิบัติการ ต่อไป (Wallace Nicole., 2010: 72) ประกอบกับคดี ในปัจจุบันเป็นคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนยากแก่การ สืบสวนสอบสวน ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักวิชาการด้าน วิทยาศาสตร์พิสูจน์หลักฐานทางคดี ดังนั้นบุคลากร งานด้านนิติวิทยาศาสตร์จึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ที่ดี ที่สามารถนำ หลักวิชาการมาปรับใช้ในการพิสูจน์หลักฐานวัตถุพยาน ต่างๆ ได้

ในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมีหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอยู่หลายหน่วย ดังแสดง ในรูปที่ 1

รูปที่ 1 กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย
ที่มา: คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม
แห่งชาติ (2549)

จากรูปที่ 1 ปัญหาสำคัญของงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจในปัจจุบัน คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านพิสูจน์ หลักฐานที่ทำหน้าที่ด้านนิติวิทยาศาสตร์นั้นมีไม่เพียงพอ

ในแต่ละจังหวัด ประกอบกับเมื่อทำการคัดเลือกบุคคลภายนอกเพื่อเข้ามารับราชการในตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ เพื่อให้พร้อมไปปฏิบัติหน้าที่งานนิติวิทยาศาสตร์ ในแต่ละครั้งจะสามารถทำได้จำนวนจำกัดเนื่องจากติดปัญหาในเรื่องงบประมาณ ประกอบกับเมื่อได้รับการคัดเลือกเข้ามาบรรจุแต่งตั้งแล้วยังต้องใช้เวลาการฝึกอบรมจนสามารถออกตรวจพิสูจน์และลงลายมือชื่อในรายงานการตรวจพิสูจน์ต้องใช้ระยะเวลาการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ปี ดังนั้นปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ทางสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจให้ความสนใจแต่ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ภายในเวลาอันสั้น

สถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สฝจ.สพฐ.ตร.) (Institute of forensic training and research) เป็นหน่วยงานระดับกองบัญชาการ อยู่ในสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ การดำเนินการฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ เป็นการให้การฝึกอบรมทั้งบุคลากรใหม่ หรือการฝึกอบรมก่อนประจำการ (Pre-Service Training) เพื่อให้สามารถมีความรู้และมีคุณสมบัติเป็นผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์หลักฐาน เนื้อหาของการฝึกอบรมจะเน้นเรื่องที่สำคัญในการปฏิบัติงานอย่างละเอียดทุกด้าน และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์หลักฐานให้มีความรู้เพิ่มเติมให้ทันกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน หรือการฝึกอบรมระหว่างประจำการ (In-Service Training)

การฝึกอบรมในแต่ละครั้งจะต้องใช้งบประมาณที่มาก และใช้ระยะเวลาระหว่าง 2 อาทิตย์ จนถึง 1 ปี และต้องมาฝึกอบรมที่ส่วนกลาง คือ สำนักงานพิสูจน์ตำรวจ กรุงเทพมหานคร ผู้ที่ต้องเข้ารับการอบรมต้องเดินทางมาจากทั่วประเทศ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในบางจังหวัดที่มีบุคลากรน้อย ตัวอย่างเช่น บางจังหวัดไม่ยอมส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ทำงาน บางจังหวัดเมื่อไม่มีเจ้าหน้าที่ทำงานจำเป็นต้องแก้ไขด้วยการให้บุคลากรจากจังหวัดข้างเคียง

ไปทำหน้าที่แทน ซึ่งเกิดผลกระทบในเรื่องงบประมาณ โดยทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องจัดสรรงบประมาณในเรื่องเบี้ยเลี้ยง ที่พัก ในการเดินทางไปราชการไว้เป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้เพื่อกลับไปปรับใช้ประชาชนก็ยังคงให้ความสำคัญมาเป็นอันดับต้น เพราะการใช้กระบวนการนิติวิทยาศาสตร์เพื่อสนับสนุนกระบวนการสืบสวน สอบสวน หรือกระบวนการยุติธรรม เพื่อจะนำผู้กระทำผิดมาลงโทษนั้น ถือเป็นเรื่องต้องใช้วิชาการความรู้ ความละเอียด และความมีประสิทธิภาพหลายอย่างร่วมกัน

การควบคุมคุณภาพการทำให้ผู้ตรวจพิสูจน์มีความรู้ และประสบการณ์ที่ทัดเทียมกัน ทั่วประเทศนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการฝึกอบรม การถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้ตรวจพิสูจน์ที่เป็นผู้ชำนาญการให้กับผู้ตรวจพิสูจน์รุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ให้เป็นต้นแบบที่สามารถนำไปใช้ในระดับชาติ เพื่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์หลักฐาน หรือเจ้าหน้าที่ด้านนิติวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ ให้เป็นศูนย์รวมทางวิชาการต่างๆ ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ และเป็นศูนย์รวมวิชานิติวิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา อุปสรรค ของการบริหารสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สฝจ.สพฐ.ตร.) (Institute of forensic training and research)
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ที่พึงประสงค์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนหรือเป็นนักวิชาการด้านบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐาน

ตำรวจ (สฝจ.สพฐ.ตร.) (Institute of forensic training and research) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติวิทยาศาสตร์ และ ผู้ใช้บริการงานนิติวิทยาศาสตร์

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ จำนวน 6 ราย และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ จำนวน 6 ราย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 8 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556 จนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้ใช้วิธีการสนทนากลุ่มหรือ Focus Group เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีตั้งประเด็นกำหนดแนวคำถาม โดยแนวทางในการกำหนดกรอบคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มหรือ Focus Group ได้มาจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาของคำถามในการศึกษา นำมาร่างรูปแบบการพัฒนากาบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์ แล้วนำรูปแบบที่ได้ไปตรวจสอบด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาสรุปเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ต่อไป

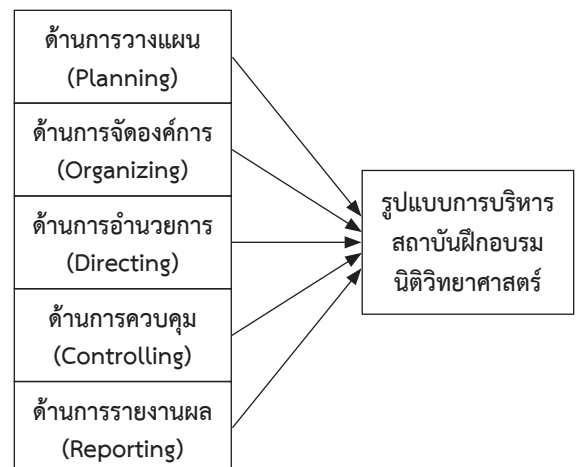
เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ทบทวนวรรณกรรม เช่น แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาความรู้ ความจริง ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยได้ศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ แนวคิดทฤษฎีเรื่องการจัดการ สถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สฝจ.สพฐ.ตร.) สถาบันฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์ ในต่างประเทศ ได้แก่ สถาบันวิจัยด้านพิสูจน์หลักฐาน

ตำรวจแห่งชาติ ประเทศญี่ปุ่น (National Research Institute of Police Science) และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงความมั่นคง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน (Institute of Forensic Science) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบแนวคิดการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรมหาชน (Public Organization) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดการวิจัย จากทฤษฎีบริหาร POSCORB (Gulick และ Urwick) แนวคิดบริหารจัดการ (Bartol & Martin) และแนวคิดที่เป็นหลักสากล (Henri Fayol) ซึ่งได้เลือกตัวแปรต้นที่ได้จากสภาพปัญหา อุปสรรค ของการบริหารสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ซึ่งได้ตัวแปรต้น ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 : กรอบแนวคิดการพัฒนาารูปแบบการบริหารสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย

สถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สฝจ.สพฐ.ตร.) (Institute of forensic training and research) นั้นมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐานและ

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจเจ้าของคดี สภาพปัญหาที่พบจากการศึกษา

1. ส่วนงานอำนวยความสะดวก คือ ไม่มีสำนักงานเป็นของตนเอง ต้องอาศัยห้องทำงานของกองพิสูจน์หลักฐานกลาง ขาดบุคลากร ขาดผู้มีความรู้เรื่องการบริหารสถานศึกษางบประมาณจำกัด

2. ส่วนงานฝึกอบรม คือ การขาดสถานที่ในการฝึกอบรม ไม่มีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน เวลาในการฝึกอบรมไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับมีสถานที่ว่างสามารถฝึกอบรมได้หรือไม่

3. ส่วนงานวิจัยและพัฒนา คือ ขาดบุคลากรที่เข้าใจในงาน ไม่เคยมีผลงานวิจัย

สำหรับการพัฒนารูปแบบสถาบันฝึกอบรมนิติ-วิทยาศาสตร์ ของงานวิจัยนี้จะมีความแตกต่างกับของเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน การจัดระบบให้มีหลักการและเป้าหมายของทุกฝ่ายร่วมกันไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือประชาชนร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การเป็นสถาบันมหาชน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันฝึกอบรมนิติ-วิทยาศาสตร์ ที่ประสบความสำเร็จจะระดับโลก โดยมีเป้าหมายและหลักการ 9 ประการ คือ

1. การเตรียมโอกาสการเรียนรู้การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเป้าหมายของมหาชน รูปแบบของสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์จะเป็นกระบวนการการเรียนรู้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างผลงานในภาคสนามจริงมากกว่าการเรียนทางวิชาการที่ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

ตลอดชีวิต

2. การออกแบบหลักสูตรมุ่งเน้นการฝึกอบรมสำหรับบุคลากรทุกระดับเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกความเป็นนักวิชาการที่มีคุณธรรม

3. เปลี่ยนรูปแบบจากการฝึกอบรมอย่างเดียวมาเป็นการสอนในรูปแบบการเรียนรู้ซึ่งมีความหลากหลายเน้นการใช้สื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต ดาวเทียม และสื่อผสมต่างๆ

4. ส่งเสริมผู้นำองค์กรให้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้

5. เปลี่ยนรูปแบบจากการได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลมาเป็นการหางบประมาณด้วยตนเองและถือเป็นหน่วยธุรกิจหนึ่ง หลักการนี้เป็นกลยุทธ์ทางงบประมาณซึ่งเรียกว่า “pay for services”

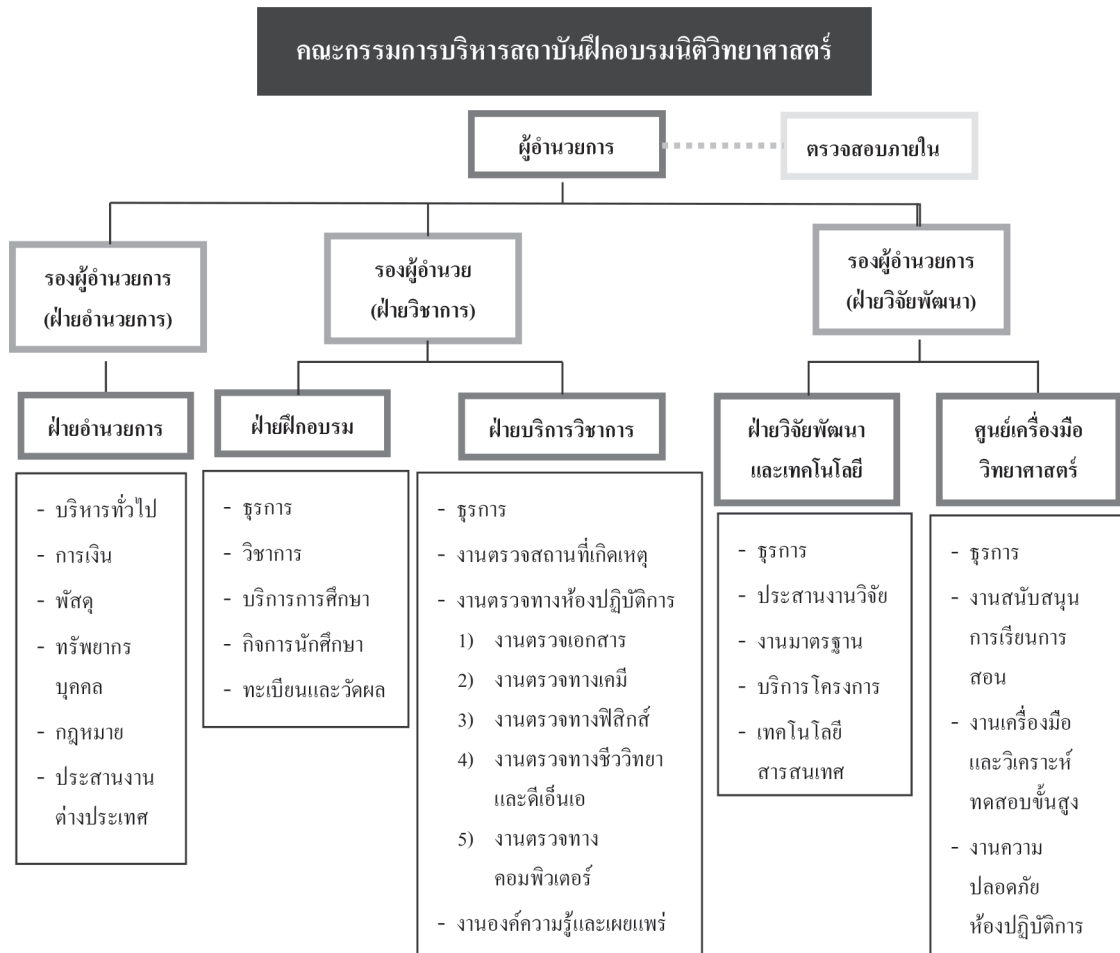
6. มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่ระดับโลก

7. สร้างระบบการวัดเพื่อประเมินผลงาน ที่ดีและได้รับการยอมรับ

8. ใช้ประโยชน์จากการเป็นสถาบันฝึกอบรมนิติ-วิทยาศาสตร์ ในด้านการแข่งขันและนำไปสู่ตลาดแห่งใหม่

9. พัฒนาระบบการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ให้มีมาตรฐานขึ้นทะเบียนบุคลากรที่ทำงานด้านนี้ในระดับต่างๆ จากทุกหน่วยงาน ที่ให้บริการบริการงานนิติ-วิทยาศาสตร์และดำเนินการให้มีการจ่ายค่าตอบแทนแก่บุคลากร โดยคณะกรรมการจะทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานกลาง

รูปแบบโครงสร้างองค์กร

รูปที่ 3 โครงสร้างสถาบันฝึกอบรมนิติวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เลือกกลุ่มตัวอย่างของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เข้ารับการอบรมทุกหลักสูตร โดยใช้แบบสอบถาม
2. ควรเลือกทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิทยากรผู้ฝึกที่เข้ารับการอบรมทุกหลักสูตรโดยใช้แบบสอบถาม

3. ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานต้นสังกัดที่ส่งบุคลากรในสังกัดมาเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้แบบสอบถามเพื่อทราบผลการปฏิบัติงานหลังจากการที่ได้มาเข้ารับการฝึกอบรม กำหนดระยะเวลาหลังจากการฝึกเป็นเวลา 3 เดือน หรือ 6 เดือน หรือ 1 ปี

บรรณานุกรม

- กรกฎ สิงห์โกวินท์. (2533). *การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2549). *หน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ: องค์การมหาชนและหน่วยบริการ รูปแบบพิเศษ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). *องค์การและการจัดการ : ทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์. (2542). *การบริหารงานองค์การมหาชน องค์การมหาชนมิติใหม่ของหน่วยงานภาครัฐ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกคิน พลกุล. (2530). นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนฝรั่งเศส. *วารสารกฎหมายปกครอง*. 6 (สิงหาคม): 30.
- วันเพ็ญ ทรัพย์ส่งเสริม. (2539). *การจัดระบบองค์การมหาชนอิสระในกระบวนการการจัดทำบริการสาธารณะ ประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิษณุ วารัญญ. (2538). *องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2540). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2549). *รัฐประศาสนศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมกมลการพิมพ์.
- สุรพล นิติไกรพจน์. (2542). *องค์การมหาชน : แนวคิด รูปแบบ และวิธีการบริหารงาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการสำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2542). *นโยบายของรัฐบาลในการจัดตั้งองค์การมหาชน องค์การมหาชนมิติใหม่ของหน่วยงานภาครัฐ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). โมเดลคืออะไร. *วารสารวิชาการ*, 1(2), 22-26.
- Alexandrou, A., & Davies, J. D. (2005). Improving police probationer training through a democratic research process. *Research in Post-Compulsory Education*, 10(2), 245-256.
- Aydin, A. H. (2001). *The concept of in-service training and reflections to the police organization*. Paper presented at the Symposium of Police Education and Training in the 21st Century. Ankara, Turkey.
- Bardo, J. W., & Hartman, J.J. (1982). *Urban society: A systematic introduction*. New York: Peacock.
- Baldwin, J. (1993). Police interview techniques. *British Journal of Criminology*, 33, 325-352.
- Charman, S., Savage, S. P., & Cope, S. (1999). Getting to the top: selection and training for senior managers in the police service. *Social Policy & Administration*, 33(3), 281-301.
- Clements, P., & Zengin, C. (2007). *Improving police performance: the value of thematic inspection of police training*. Paper presented at the Conference on Democracy and Global Security. Istanbul: Turkey.

- Ford, J. K., Kozlowski, S. W. J., Kraiger, K., Salas, E., & Teachout, M. S. (Eds.). (1997). *Improving training effectiveness in work organizations*. Mahwah, NJ: LEA.
- Gurcan, B. (2005). *The in-service training activities of the police service and regional training centres*. London: Police Foundation.
- Jones, P. R. L. (1999). *On a course: reducing the impact of police training on availability for ordinary duty*. London: Home Office.
- Kose, H. M. (2006). *Delivery of in-service training activities in the police forces and evaluation of trainee perceptions*. Berkshire: Open University Press.
- National Crime Faculty. (1998). *A practical guide to investigative interviewing*. Bramshill, National Police Training College.
- Noga Lisa L. (2007). *Student achievement and perceptions: The effects of a forensic science curriculum*. Walden University, ProQuest, UMI Dissertations Publishing.
- Richter, A. W., Dawson, J. F., & West, M.A. (2011). The effectiveness of organizational teams: A meta-analysis. *International Journal of Human Resource Management*. 22(5): 2749-2769.
- Sheehan, M. (2012). Global human resource management and economic change: a multiple level of analysis research agenda. *International Journal of Human Resource Management*, 23 (12): 2383-2403.
- Scullion, H. & Farndale, E. (2011) Global Talent Management: New Roles for the Corporate HR Function. In H.Scullion & D.Collings, (eds.) *Global Talent Management*. London: Routledge.
- Shelton Donald E. (2010). *Criminal adjudication: The challenges of forensic science evidence in the early 21st century*. University of Nevada, Reno, ProQuest, UMI Dissertations Publishing.
- Wallace Nicole. (2010). *Forensic science applications utilizing nanomanipulation-coupled to nanospray ionization-mass spectrometry for the analysis of ultra-trace illicit drugs*. University of North Texas, Pro Quest, UMI Dissertations Publishing.
- Wright, R., & Powell, M. B. (2006). Investigative interviewers' perceptions of their difficulty in adhering to open-ended questions with child witnesses. *International Journal of Police Science and Management*, 8, 316-325.
- West, M.A. (2012). *Effective teamwork: practical lessons from organizational research*. 3rd Edition. Chichester: The British Psychological Society/Blackwell.
- Yeung Hang leng. (2008). *Advancing forensic DNA profiling through microchip technology*. University of California, nBerkeley, Pro Quest, UMI Dissertations Publishing.
- Zengin, C. (2010b). *The effectiveness of in-service training function in the Turkish National Police: a baseline assessment*. Unpublished PhD thesis, University of Portsmouth, UK.

Police Colonel Sujettana Sotthiabandhu graduated her Bachelor of Science in Genetics from Kasetsart University, Thailand, Postgraduate Diploma in Forensic Science from The University of Strathclyde, Scotland UK. and Master Degree of Arts in Political Science from Kasetsart University, Thailand. S.he has Joined in Royal Thai Police as Forensic Scientist for 19 years old. She has been invited from many universities to be a part-time lecturer in Forensic Science field. She currently works as the superintendent at the south part of Thailand.